

קידום הבטיחות בעבודה לבעלי צרכים מיוחדים במגזר הערבי

במגזר הערבי כבר לא מנסים "להסתיר" את בעלי הצרכים המיוחדים מעיני החברה "הנורמלית" ומנסים לשלבם בתעסוקה ובחיי היום-יום. המוסד לבטיחות ולגיהות מסייע בכך ומעביר סדנת בטיחות מיוחדת לאוכלוסייה זו במרכזי התעסוקה. מדריך הבטיחות של המוסד מתאר את המפגשים מנקודת מבטו

מאת סאקר חבקה

מדריך בטיחות מחוז הצפון
המוסד לבטיחות ולגיהות
צילום: המוסד לבטיחות ולגיהות

בקבוצה ובסוף המפגש לצאת עם כלים להתמודדות בסיטואציות שונות, שבהן הוא עלול להתקל ביום-יום, בכל סביבה. בסוף המפגש, יצאו החניכים עם מטלות (שיעורי בית) - ליישם את הנלמד או להביא דוגמאות של מפגעים שונים בעבודתם ומה שעשו לתיקונם. כך הצלחנו לדבר איתם להמשכיות ולהתמדה בסדנה והשאירו טעם של עוד.

החומר שהועבר בסדנה מותאם על ידי המחשבות פיזיות, כגון הצגת כבל חשמל חשוף והסבר על סכנת ההתחשמלות הנשקפת ממנו; איך להחזיק נכון סכין יפנית או מספריים; חוטים וניילונים שפזורים על רצפת אולם האריזה ומה קורה אם נתקלים בהם, ועוד.

האתגר הבא שלנו כחברה, ובייחוד בחברה הערבית, הוא להמשיך לחבק ולחשוף את בעלי הצרכים המיוחדים לסביבה ולתת להם הרגשת שייכות, ולמדריכי המוסד - להעביר את ההדרכות ליותר מרכזים וליותר חניכים, עם כל הקושי בדבר. אין ספק שהתרבות ההדרכות תצריך יותר התאמות ואמצעים כדי להבטיח שהמסר יועבר באופן ברור ואפקטיבי.

ולסיכום: מרכזי תעסוקה אלו מבורכים בתרומתם לאוכלוסייה כה מיוחדת ואוהבת. יש לשלב בחברה באופן שוויוני ולסייע במימוש הפוטנציאל של כל אחד ואחד בה, בלי לגרוע מזכותם לחיים נורמטיביים בינינו, ותוך שמירה מקסימלית על בטיחותם. ■

שילוב חניכים בעלי צרכים מיוחדים במערך העבודה אפשרי ומתבצע. חלקם משתלב במסגרת התעסוקה שבה הם נמצאים ומפיק תועלת רבה, הן מבחינה חברתית והן מבחינה הגשמה עצמית. שילוב חניכים בעלי צרכים מיוחדים במרכזי תעסוקה מדגיש את זכותם לחוות חיים רגילים.

במפגשי הדרכות הבטיחות שהעברנו לחניכים מן החברה הערבית, במסגרת הפרויקט שקידם ויזם המוסד לבטיחות ולגיהות במרכזי תעסוקה לבעלי צרכים מיוחדים, הורגש השינוי בתפיסת החניכים לאחר שעברו את הסדנה בת ששת המפגשים בנושא הבטיחות בעבודה ולמדו כיצד לשמור על עצמם ועל חבריהם לעבודה ולהיות בסביבה בטוחה במרכז התעסוקה, בבית ובכל מקום אחר. הפרויקט התקיים במרכזי תעסוקה ששיתפו פעולה ביוזמתם עם המוסד לבטיחות ולגיהות והסכימו להיחשף. על אף הקושי בעבודה היום-יומית, הם היו נחושים לקדם את הנושא ולבחור קבוצה של חניכים פעילים ושותפים להדרכה.

כל מפגש חדש עם החניכים אתגר אותי. כמדריך, היה חשוב לי לשמוע מה חדש אצלם ואיך יישמו את התובנות מהמפגש הקודם בעבודתם במרכז או בבית, או אפילו ברחוב ובשכונת המגורים; איך קישרו בין הדברים, איך העבירו את זה הלאה למשפחות והסבירו מה נכון ומה לא, בביטחון ובגישה חיובית, כפי שלמדו במרכז ועכשיו הם שמוסמכים להעיר ולהזהיר.

היוזמה המבורכת של סדנת הבטיחות לבעלי הצרכים המיוחדים במגזר הערבי, בשנה האחרונה, לאחר שזו הצליחה במגזר היהודי, חשפה אותי לאוכלוסייה שלא הכרתי לעומק. זו אוכלוסייה הצמאה לחידושים ולחשיפה מוגברת לנושאי בטיחות בעבודה, אשר לגביהם הם נושאים חדשים לגמרי. מלבד הדרכת ה"עשה ואל תעשה", אשר לה הם זוכים מהחונך/מנהל המרכז שלהם לפני תחילת העבודה, הפנינו גם את תשומת לב המדריכים להסתכלות על הדברים מזווית אחרת, כדי שיעבירו אותה למודרכים אשר אמורים לזהות מפגעים וסכנות, וכך, יצאו כל הצדדים מרווחים מהסדנה.

כמדריך, היה האתגר שלי לגרום לכל חניך וחניך למצוא עניין בחומר הנלמד, שהרי כל אחד מהם הוא עולם ומלואו, עם הייחוד שלו, ולא המוגבלות שלו כפי שאנו "הנורמטיביים" נוטים לחשוב. ובכך הצלחתי לשלב ולהשתלב; להפעיל כל חניך ולגרום לו להיות פעיל

הרצאה באחד מכפרי המשולש